

Regionálne centrum
■ sociálnej ekonomiky Nitra

Ročná správa 2024 o rozvoji sociálnej ekonomiky v Nitrianskom kraji

www.employment.gov.sk | www.eurofondy.gov.sk | www.eurofondy.praca.gov.sk

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK	2
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	3
1. ČINNOSŤ REGIONÁLNEHO CENTRA SOCIÁLNEJ EKONOMIKY ZA ROK 2024	4
1.1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O RCSE	4
1.2 AKTIVITY A VÝSTUPY ČINNOSTI RC SE	5
2 AKTUÁLNA SITUÁCIA A POTENCIÁL PRE ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V DANOM KRAJI.....	7
2.1. POTENCIÁL PRE ROZVOJ EKOSYSTÉMU SOCIÁLNEHO PODNIKANIA V DANOM KRAJI	7
2.2 SÚČASNÁ SITUÁCIA V SOCIÁLNO M PODNIKANÍ V DANOM KRAJI	10
3. PRÍKLADY DOBREJ PRAXE VO VYBRANÝCH SOCIÁLNYCH PODNIKOKH V NITRIANSKOM KRAJI.....	17

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

- BA – Bratislavský
- BB – Banskobystrický
- CHD – chránená dielňa
- CHP – chránené pracovisko
- CKJ – centrálna koordinačná jednotka
- DPH – daň z pridanej hodnoty
- FO – fyzické osoby (podnikatelia)
- KE – Košický
- MPSVaR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
- NO – neziskové organizácie
- NP IPSP – národný projekt Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka
- NP ISE – národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky
- NR – Nitriansky
- NRO – najmenej rozvinutý okres
- OS – obchodné spoločnosti
- OZ – občianske združenia
- PO – Prešovský
- RC SE – regionálne centrum sociálnej ekonomiky
- RSP – registrované sociálne podniky
- SE – sociálna ekonomika
- SK – samosprávny kraj
- TN – Trenčiansky
- TT – Trnavský
- VUC – vyšší územný celok
- ZA - Žilinský
- ZD – základné dokumenty
- ZnO – znevýhodnené osoby
- ZrO – zraniteľné osoby
- ZP – zdravotné postihnutie

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Tab. č. 1 Prehľad pracovníkov RC SE v roku 2024

Tab. č. 2 Prevádzkovo-technické zabezpečenie RC SE

Tab. č. 3 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RC SE podľa miesta stretnutia v roku 2024

Tab. č. 4 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RC SE podľa predmetu rokovania v roku 2024

Tab. č. 5 Prehľad RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE podľa jednotlivých krajov za rok 2024

Tab. č. 6 Prehľad RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE podľa jednotlivých krajov za obdobie rokov 2019 - 2024

Tab. č. 7 Zoznam RSP so zrušeným/vráteným štatútom RSP k 31.12.2024 a dôvody zrušenia/vrátenia štatútu (len za rok 2024, nie sumárne)

Tab. č. 8 Prehľad zamestnancov v RSP v SR podľa krajov k 31.12.2024

Tab. č. 9 Prehľad zamestnancov v RSP v danom kraji podľa právnej subjektivity podnikov k 31.12.2024

Tab. č. 10 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania v danom kraji v roku 2024

Tab. č. 11. Spolupráca RC SE s inými organizáciami pri poskytovaní informácií a poradenstva a sieťovanie, spolupráca s vysokými a strednými školami, spolupráca v rámci memoránd aj mimo nich v roku 2024

Graf č.1: Počet RSP v jednotlivých krajoch SR k 31.12.2024

Graf č. 2 : Počet RSP podľa druhu v danom kraji k 31.12.2024

Graf č. 3 : Počet RSP podľa právnej subjektivity v danom kraji k 31.12.2024

Graf č. 4: Vývoj počtu vzniknutých RSP v danom kraji k 31.12.2024

Graf č. 5 : Počet RSP podľa právnej subjektivity v danom kraji vzniknutých v roku 2024

Graf č. 6: Prehľad o počte zamestnancov RSP v danom kraji k 31.12.2024

Graf č. 7: Prehľad o počte ZnO a ZrO v RSP v danom kraji k 31.12.2024

1. ČINNOSŤ REGIONÁLNEHO CENTRA SOCIÁLNEJ EKONOMIKY ZA ROK 2024

Regionálne centrum sociálnej ekonomiky v Nitre v roku 2024 prešlo viacerými zmenami, ktoré sa dotkli personálneho obsadenia ako aj zmeny sídla. Od 1 mája 2024 Regionálne centrum sociálnej ekonomiky sídli v priestoroch Regionálneho centra Nitra MIRRI SR na adrese Farská 7. Táto zmena nám zároveň umožnila prehĺbiť vzájomnú spoluprácu a kooperáciu s RC Nitra MIRRI SR ako aj s partnermi z Úradu verejného obstarávania a z Úradu vlády, sekcie Plánu Obnovy. V rámci spolupráce s RC Nitra MIRRI SR sme v novembri 2024 zorganizovali odborný seminár s názvom: „Rozvoj sociálneho podnikania v Nitrianskom kraji a možnosti podpory z eurofondov“. Okrem toho sme nadviazali užšiu spoluprácu aj so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou, čo následne vyústilo k podpisu memoranda medzi SPU a MPSVR SR (sekciami Sociálnej ekonomiky). V septembri sme ako už tradične, v spolupráci s SPU, zorganizovali konferenciu AGASI zameranú na sociálne poľnohospodárstvo.

Od začiatku pôsobenia v novom sídle, teda od mája 2024, sme v Regionálnom centre uskutočnili 32 konzultácií so záujemcami o sociálne podnikanie. Viacerých záujemcov sme sprevádzali procesom tvorby podnikateľského a finančného plánu a niektorých aj procesom registrácie. Naša práca so záujemcami o sociálne podnikanie sa sústreďovala a naďalej sústreďuje najmä na kvalitu poskytovaných informácií a kvalitu novovznikajúcich sociálnych podnikov. Prostredníctvom našej podpory v roku 2024 v Nitre vzniklo 10 registrovaných sociálnych podnikov. Všetkých 10 podnikov bolo integračných, teda zameraných na dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu v oblasti zamestnávania znevýhodnených a zraniteľných osôb.

Ako víziu do ďalšieho obdobia vidíme zlepšovanie spolupráce s Úradmi práce ako aj so všetkými kľúčovými organizáciami z oblasti sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania v Nitrianskom kraji. Tiež prepájanie sociálnych podnikov a subjektov sociálnej ekonomiky navzájom a vo všeobecnosti, v podpore a zvyšovaní povedomia o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní v NR v kraji.

1.1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O RCSE

Regionálne centrum sociálnej ekonomiky v Nitre bolo zriadené dňa: 01.09. 2018

Tab. č 1 Prehľad pracovníkov RC SE v roku 2024

Meno a priezvisko	Pracovná pozícia	Pracovný pomer
Mgr. Barbora Štibraná	Odborný konzultant RC SE - špecialista	od 1. 5. 2024 - trvá
Ing. Zina Machničová, PhD.	Odborný konzultant RC SE	od 15. 1. 2024 - trvá
Mgr. Miroslav Černay	Odborný konzultant RC SE	od 1.9. 2018 - trvá

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

Tab. č 2 Prevádzkovo-technické zabezpečenie RC SE

Adresa RCSE		
Ulica, číslo: Farská 7	PSČ: 949 01	Mesto: Nitra
Popis priestorov a dostupnosť:		

Regionálne centrum sa nachádza v centre mesta Nitra v budove Business & Residence na 1. poschodí. Budova je ľahko dostupná pešo, autom a hromadnou dopravou s možnosťou parkovania v okolí.

Otváracie hodiny:

PO: 8:00 - 15:00
 UT: 8:00 - 15:00
 STR: 8:00 - 17:00
 ŠTV: 8:00 - 15:00
 PIA: 8:00 - 14:00

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

1.2 AKTIVITY A VÝSTUPY ČINNOSTI RC SE

Tab. č 3 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RC SE podľa miesta stretnutia v roku 2024

Spolu	Počet konzultácií/stretnutí podľa miesta stretnutia		
	v RC SE	v teréne	telefonicky/ mailom/ online
296	32	68	196

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

Podiel stretnutí realizovaných v RC SE je nižší, nakoľko odráža iba stav za 7 mesiacov (máj - december) Do mája 2024 činnosť RC SE prebiehala prostredníctvom telepráce.

Tab. č 4 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RC SE podľa predmetu rokovania v roku 2024

Obdobie	Stretnutia celkom	Predmet rokovania		
		Založenie RSP	Otázky k zákonu č. 112/2018 Z. z. u existujúcich RSP	Ostatné
Január 2024	18	12	6	0
Február 2024	18	11	6	1
Marec 2024	13	5	6	2
Apríl 2024	31	11	19	1
Máj 2024	29	17	11	1
Jún 2024	45	6	11	28
Júl 2024	37	6	19	12
August 2024	18	5	6	7
September 2024	29	4	15	10
Október 2024	27	6	17	4
November 2024	16	6	7	3
December 2024	15	7	7	1
SPOLU	296	96	130	70

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

Tab. č. 5 Prehľad RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE podľa jednotlivých krajov za rok 2024

Kraj RC SE	Celkový prírastok RSP v danom kraji za rok 2024	RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE za rok 2024					
		Počet RSP v danom kraji	Počet RSP mimo daný kraj	V NRO	Obecné podniky	Transformované z CHD/CHP	% asistencie RC SE pri registrácii RSP
BA							
BB	8	8	0	3	1	0	87,5%
KE	5	5	0	3	2	1	100%
NR	10	8	2	0	8	0	100%
PO	6	6	0	5	1	0	100%
TN	3	1	2	0	0	0	100%
TT	5	4	1	0	0	0	100%
ZA	12	12	0	0	4	2	99%
SPOLU	49	44	5	11	16	3	

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

Za asistencie RC SE v roku 2024 vzniklo 10 sociálnych podnikov. Dva zo vzniknutých podnikov, mali sídlo mimo NSK. Výrazný podiel medzi vzniknutými registrovanými podnikmi tvorili podniky zriadené samosprávami, ktorých bolo 8. Medzi týmto počtom je zahrnutý aj Sociálny podnik Nitrianskeho samosprávneho kraja, či sociálny podnik mesta Topoľčany.

Tab. č. 6 Prehľad RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE podľa jednotlivých krajov za obdobie rokov 2019 – 2024

Kraj RC SE	Celkový počet zaregistrovaných RSP v danom kraji*	RSP, ktoré vznikli za asistencie RC SE					
		Počet RSP v danom kraji	Počet RSP mimo daný kraj	V NRO	Obecné podniky	Transformované z CHD/CHP	% asistencie RC SE pri registrácii RSP
BA							
BB	106	105	1	15	14	25	92,37%
KE	91	88	5	51	30	5	96,7%
NR	55	51	4	0	22	9	90,91%
PO	91	91	2	73	38	0	95,6%
TN	96	86	10	0	11	16	89,5%
TT	63	54	9	0	8	5	85,71%
ZA	112	102	6	0	28	8	91,07%
SPOLU	614	577	37	139	151	68	

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

2 AKTUÁLNA SITUÁCIA A POTENCIÁL PRE ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V DANOM KRAJI

2.1. POTENCIÁL PRE ROZVOJ EKOSYSTÉMU SOCIÁLNEHO PODNIKANIA V DANOM KRAJI

Strategické dokumenty a programy s dopadom na sociálnu ekonomiku v danom kraji

Integrovaná územná stratégia: Rozvoj sociálnej ekonomiky

Nosný projekt: Živé laboratórium sociálneho podnikania a poľnohospodárstva

- budovanie smart infraštruktúry pre rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálneho poľnohospodárstva a záhradníctva
- budovanie ľudského kapitálu pre rozvoj sociálnej a striebornej ekonomiky a sociálneho poľnohospodárstva a záhradníctva
- podpora inovačných aktivít v sociálnej ekonomike
- podpora aktívneho starnutia

Vstupná správa PHRSR NSK do roku 2030

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030

Kooperačná rada strategicko-plánovacieho regiónu Nitra

- je dobrovoľná platforma pre trvalú spoluprácu socioekonomických partnerov na území strategicko-plánovacieho regiónu Nitra (ďalej aj „SPR Nitra“), ktorá predstavuje inštitucionálny mechanizmus pre definovanie územných cieľov prostredníctvom IÚS, tvoreného územím miest a obcí okresu Nitra a územím obcí Močenok, Horná Kráľová a Hájske. Jej členmi sú predstavitelia regionálnej samosprávy, miestnej samosprávy a ostatných socioekonomických partnerov.
- Je vytváraná z iniciatívy Nitrianskeho samosprávneho kraja

Kľúčoví aktéri a partneri sociálnej ekonomiky v danom kraji

V roku 2024 sme naše aktivity koordinovali s viacerými významnými partnermi a inštitúciami:

Nitriansky samosprávny kraj

Zámerom NSK bolo podporovať rozvoj kraja aj prostredníctvom podpory sociálneho podnikania, v minulosti bola spolupráca z RCSE užšia a v roku 2023 bolo podpísané memorandum o spolupráci. Začiatkom roka 2024 Nitriansky samosprávny kraj založil registrovaný sociálny podnik - Sociálny podnik Nitrianskeho samosprávneho kraja, s. r. o.

Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v nitrianskom kraji

V priebehu roka 2024 prebehlo niekoľko stretnutí zameraných na zdieľanie informácií, koordináciu postupov a podporu sociálnych podnikov.

Jedným z hlavných podujatí bola naša účasť na stretnutí "Raňajky so zamestnávateľmi" organizovanom pod gesciou ÚPSVaR Komárno. Stretnutie bolo venované najmä sieťovaniu a prepájaniu sociálnych podnikov v rámci kraja. Na podujatí sme zároveň poskytli odborné

konzultácie týkajúce sa podpory zamestnávania znevýhodnených skupín a možností rozvoja RSP.

Slovenská poľnohospodárska univerzita

V roku 2024 sme so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou nadviazali užšiu spoluprácu, čo v októbri vyústilo do podpisu memoranda s MPSVR SR. Spoluorganizovali sme konferenciu AGASI zameranú na sociálne poľnohospodárstvo.

MIRRI SR

V roku 2024 sme nadviazali užšiu spoluprácu aj s Regionálnym centrom Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), ktorého priestory zároveň využívame ako sídlo. Táto spolupráca nám umožnila lepšiu koordináciu aktivít, vzájomnú informovanosť o činnostiach a posilnenie spoločnej podpory pre Nitriansky samosprávny kraj v rôznych oblastiach.

Spoločným cieľom bolo efektívne prepájať naše služby a aktivity, čo sa pozitívne odrazilo aj na zlepšení informovanosti a dostupnosti služieb pre našich klientov, ktorí sú v mnohých prípadoch totožní. Klientom sme ponúkli možnosť zúčastniť sa na odborných seminároch organizovaných MIRRI SR a zároveň sme v spolupráci zorganizovali seminár zameraný na tému sociálneho podnikania.

ÚVO

V reakcii na potreby z praxe sa uskutočnilo viacero špecializovaných seminárov, ktoré sa zameriavali na problematiku verejného obstarávania v kontexte sociálnych podnikov.

Kooperačná Rada Strategicko- plánovacieho regiónu NITRA

Účasť v dobrovoľnej platforme vytváranej z iniciatívy Nitrianskeho samosprávneho kraja, pre trvalú spoluprácu socioekonomických partnerov na území strategicko-plánovacieho regiónu Nitra s cieľom definovania územných cieľov prostredníctvom IÚS.

LIVING LAB - Regionálne sociálne družstvo

Boli sme súčasťou stretnutia na ktorom bol predstavený projekt "LIVING LAB" ktorého prioritnou činnosťou je vzdelávanie v oblasti metód obehovej ekonomiky pre sociálne podniky. Organizátormi a prevádzkovateľmi projektu je obec Veľké Turovce a občianske združenie MAS IPEL'-HONT

Zhodnotenie ekosystému sociálneho podnikania v danom kraji a trendy jeho rozvoja

V roku 2024 sme zaznamenali pokračujúci záujem samospráv o zakladanie sociálnych podnikov, k čomu pravdepodobne prispela aj propagácia témy zo strany niektorých kľúčových partnerov. V dôsledku čoho ich počet v Nitrianskom kraji významne narástol. Zároveň sme boli oslovení viacerými jednotlivcami so záujmom o sociálne podnikanie, často na základe osobnej skúsenosti s hendikepom alebo starostlivosťou o blízkeho s postihnutím. V mnohých prípadoch ide o jednotlivcov, ktorí hľadajú možnosti, ako pomôcť sebe alebo svojmu okoliu.

Počas roka sme absolvovali aj viaceré stretnutia s mikroiniciatívami pôsobiacimi v Nitrianskom samosprávnom kraji, ktoré sa snažia získať financovanie pre svoje aktivity alebo komunitné projekty. Hoci nie všetky z týchto iniciatív spĺňajú legislatívne alebo vecné podmienky pre vznik registrovaného sociálneho podniku, vnímame v tejto oblasti významný potenciál, ktorý by si vyžadoval väčšiu systémovú podporu. Túto podporu by bolo možné posilniť prostredníctvom lepšej spolupráce a angažovanosti s verejnými inštitúciami. Hoci NSK v roku 2024 založil vlastný registrovaný sociálny podnik, zatiaľ sa nevenoval činnosti, ktorá by situáciu v tomto ohľade zlepšila.

Z pohľadu existujúcich sociálnych podnikov evidujeme silnú potrebu sieťovania, výmeny skúseností a vzájomnej podpory. Rovnako sa opakovane objavuje požiadavka na

zjednodušenie administratívnych procesov a zrozumiteľnejšie metodické pokyny. Pozitívnym signálom je aktívny záujem týchto podnikov o odborné podujatia – mnohé z nich sa zapojili do seminárov a diskusií organizovaných v spolupráci s Regionálnym centrom MIRRI SR v Nitre, ako aj do konferencie AGASI, ktorú sme spoluorganizovali so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou. U záujemcov o registráciu RSP pozorujeme rastúci záujem o výhody vyplývajúce zo štatútu registrovaného podniku. Zároveň však viacerí vyjadrujú nespokojnosť s administratívnou a časovou náročnosťou registrácie sociálneho podniku.

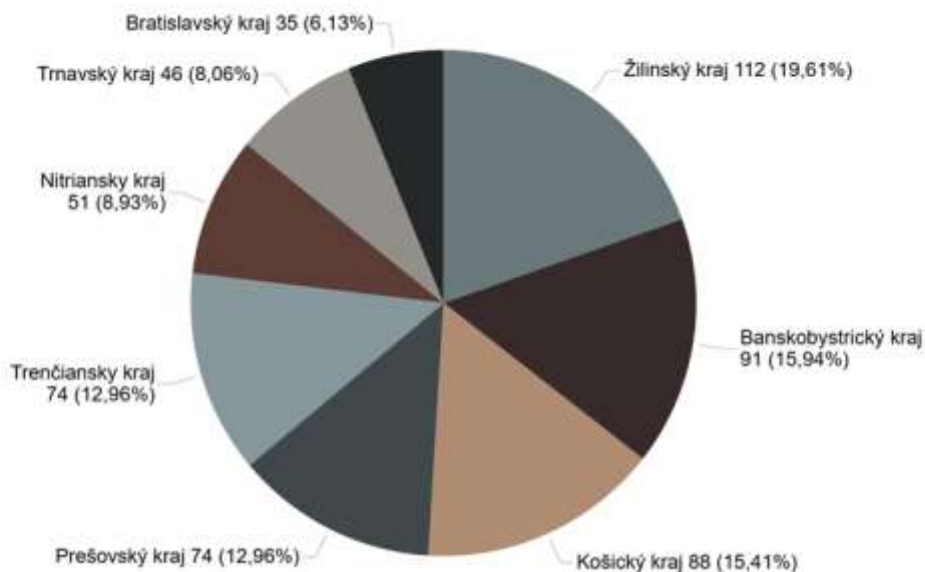
Analýza potenciálu kraja pre sociálne podnikanie

Sociálna ekonomika v Nitrianskom kraji má vytvorené vhodné základy pre ďalší rozvoj. Téma získava čoraz väčšiu pozornosť, a to aj zo strany Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý ju v súčasnosti vníma ako jednu zo svojich priorít. Napriek tomu musíme konštatovať, že jej potenciál zostáva zatiaľ nevyužitý.

Budúci vývoj sociálnej ekonomiky v NSK je v súčasnosti ťažko predvídateľný, a to najmä z dôvodu nejasného smerovania politických priorít a personálneho obsadenia vo verejných inštitúciách. Určite však môžeme konštatovať, že téma je aktuálne populárna najmä pre záujemcov z oblasti samospráv, o čom svedčí aj rastúci počet novovznikajúcich obecných sociálnych podnikov.

Pozitívne vnímame aj prehĺbovanie spolupráce so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre, keďže v oblasti sociálneho poľnohospodárstva vidíme výrazný potenciál pre ďalší rozvoj. Do budúcnosti sa črtá priestor na rozvoj sociálnych inovácií, a to aj v kontexte pripravovanej výzvy zameranej na túto oblasť. Hoci nie každý sociálny podnik musí nevyhnutne realizovať sociálnu inováciu, sociálne podnikanie vytvára priaznivé prostredie pre ich vznik a implementáciu. Za dôležité považujeme aj systematickú podporu existujúcich subjektov, vytváranie priaznivých podmienok pre ich činnosť a znižovanie administratívnej záťaže, ktorá môže byť pre mnohé podniky limitujúcim faktorom ich rozvoja.

2.2 SÚČASNÁ SITUÁCIA V SOCIÁLNO M PODNIKANÍ V DANOM KRAJI

Graf: č 1 Počet RSP v jednotlivých krajoch SR k 31.12.2024

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

V Nitrianskom kraji bolo ku koncu roka 2024 registrovaných ako sociálny podnik 51 subjektov, čo predstavuje 8,93% podiel na počte registrovaných sociálnych podnikoch v rámci celého Slovenska.

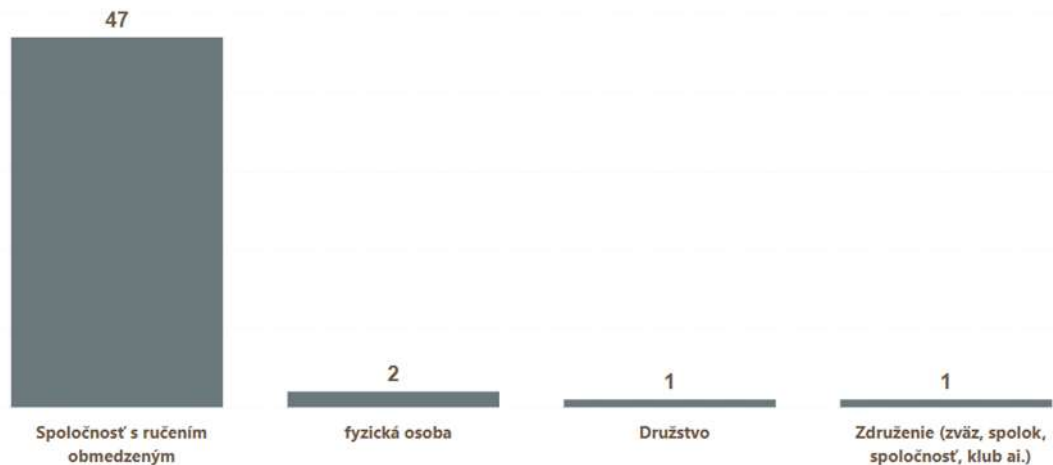
V porovnaní s ostatnými samosprávnymi krajoimi na Slovensku je Nitriansky kraj tretím s najnižším počtom registrovaných sociálnych podnikov – po ňom nasleduje Trnavský a Bratislavský kraj. Tento vývoj je však štatisticky úmerný a prirodzený v súvislosti s vývojom ukazovateľov, ktoré najčastejšie podnecujú vznik sociálnych podnikov (miera nezamestnanosti, regionálne disparity, ekonomický rozvoj samosprávneho kraja a pod.).

Graf: č.2 Počet RSP podľa druhu v danom kraji k 31.12.2024

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Všetkých 51 registrovaných sociálnych podnikov ku koncu roka 2024 patrilo do kategórie integračný, čo znamená, že všetky podniky v Nitrianskom samosprávnom kraji sa venujú (nielen) pracovnej integrácii znevýhodnených či zraniteľných osôb.

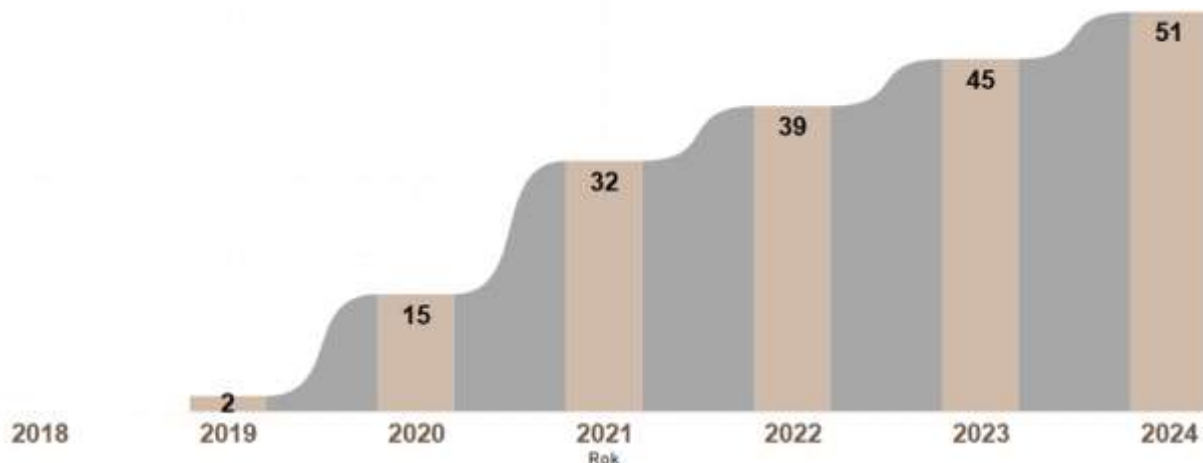

Graf:č.3 Počet RSP podľa právnej subjektivity v danom kraji k 31.12.2024

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Z hľadiska právnej formy registrovaných podnikov bola ku koncu roka 2024 najrozšírenejšia spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorých celkový počet (42) predstavoval 92% podiel na všetkých registrovaných sociálnych podnikoch.

Okrem toho v Nitrianskom kraji sociálne podnikajú 2 fyzické osoby (živnostníci), 1 družstvo (APTET ISP, družstvo) a jedno občianske združenie (Komunitné centrum Kompas).

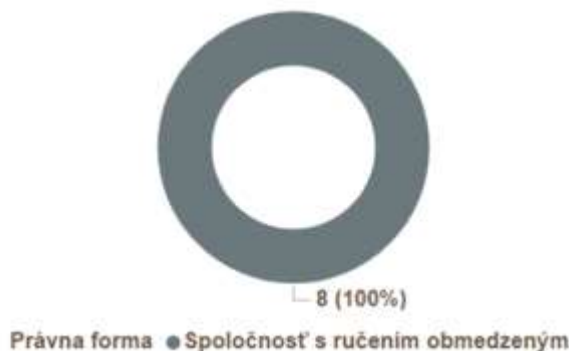

Graf: č. 4 Vývoj počtu vzniknutých RSP v danom kraji k 31.12.2024

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Najväčší počet podnikov v Nitrianskom kraji získalo štatút registrovaného sociálneho podniku práve v rokoch 2020 a 2021, čo možno pripísať skutočnosti, že v tom období sa sociálna ekonomika na Slovensku formovala, s čím súvisel aj zvýšený počet diseminačných aktivít v tejto oblasti.

Od roku 2022 má vznik registrovaných sociálnych podnikov viac menej stabilný trend a síce do registra sociálnych podnikov pribudne za Nitriansky kraj v priemere 7 podnikov ročne.

Graf č. 5: Počet RSP podľa právnej subjektivity v danom kraji vzniknutých v roku 2024

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

V roku 2024 získalo v Nitrianskom kraji štatút registrovaného sociálneho podniku 8 subjektov, pričom každý z nich mal právnu subjektivitu spoločnosti s ručením obmedzeným.

Tab. č 7 Zoznam RSP so zrušeným/vráteným štatútom RSP k 31.12.2024 a dôvody zrušenia/vrátenia štatútu (len za rok 2024, nie sumárne)

Názov subjektu	zrušený/ vrátený štatút RSP	Druh RSP	Dôvod zrušenia/vrátenia štatútu
MINORITAS, s. r. o.	zrušený	integračný	sankčné vrátenie štatútu - problém s udrzaním povinného podielu zamestnancov
Sociálny podnik Kalná s. r. o.	vrátený	Integračný	obec Kalná mala 2 RSP, ponechala si len 1, do ktorého bol zlúčený aj uvedený RSP

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II – RC SE

V roku 2024 v Nitrianskom kraji zanikli štatúty dvom registrovaným sociálnym podnikom. Jeden štatút bol vrátený z dôvodu zlúčenia s druhým registrovaným sociálnym podnikom s cieľom znížiť administratívnu záťaž spojenú so správou sociálneho podniku. Druhý štatút bol sociálnemu podniku odobratý sankčne, nakoľko ten ani počas "prechodného obdobia" 6 mesiacov nedokázal naplniť zákonom stanovený povinný podiel zamestnancov.

Tab. č 8 Prehľad zamestnancov v RSP v SR podľa krajov k 31.12.2024

Samosprávny kraj	Počet zamestnancov podniku	z toho znevýhodnení	z toho zraniteľní	z toho zdravotne znevýhodnení	uznaná za invalidnú	lekársky posudok
Banskobystrický SK	1541	110	3	949	827	122
Bratislavský SK	420	7	5	283	249	34
Košický SK	1367	177	4	687	598	89

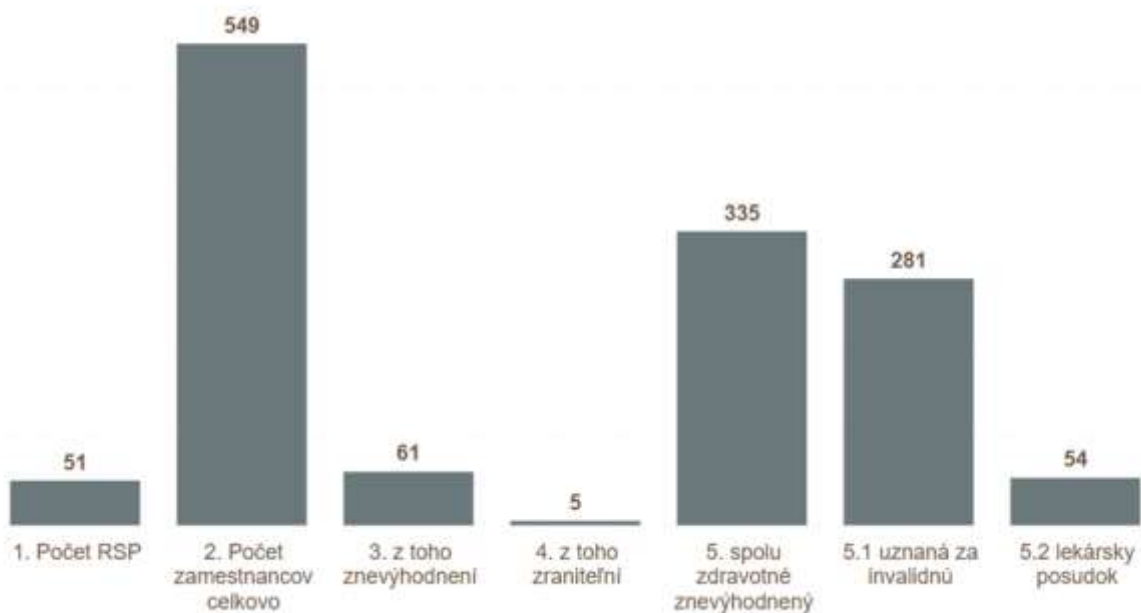
Nitriansky SK	549	61	5	335	281	54
Prešovský SK	790	176	0	354	301	53
Trenčiansky SK	1008	21	7	593	501	92
Trnavský SK	505	17	4	343	307	36
Žilinský SK	1644	30	5	1111	886	225
Celkom	7824	599	33	4657	3952	705

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Tab. č 9 Prehľad zamestnancov v RSP v danom kraji podľa právnej subjektivity podnikov k 31.12.2024

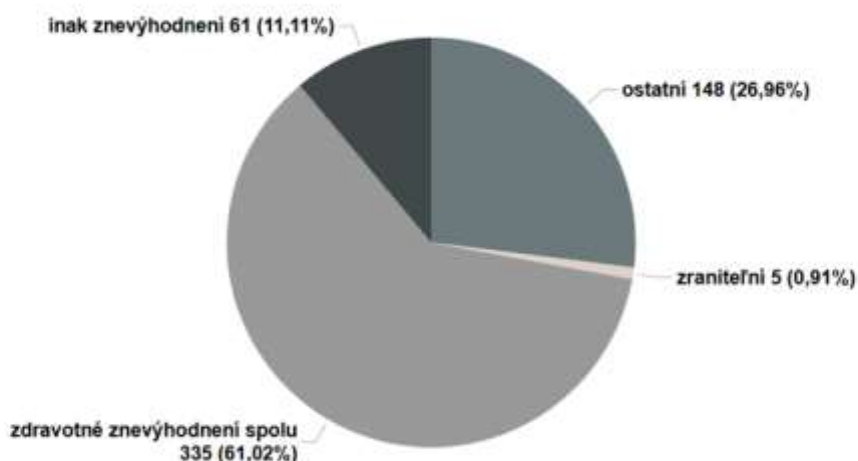
Popis	RSP v podľa právnej subjektivity					Spolu
	OZ	NO	FO	OS	Družstvo	
Počet RSP	1	0	2	48	1	52
Počet zamestnancov celkom	6	0	14	512	7	539
z toho znevýhodnení	3	0	8	375	5	391
z toho zraniteľní	0	0	0	5	0	5
z toho zdravotne znevýhodnení	3	0	8	315	5	331
uznaná za invalidnú	3	0	7	262	5	277
lekársky posudok	0	0	1	53	0	54

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Graf: č 6 Prehľad o počte zamestnancov RSP v danom kraji k 31.12.2024

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Graf: č. 7 Prehľad o počte ZnO a ZrO v RSP v danom kraji k 31.12.2024
Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Tab. č 10 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania v danom kraji v roku 2024

Nástroj priamej/nepriamej formy podpory ¹	Počet RSP	Počet dohôd	Počet prac. miest	Počet predaných poukážok		Celková výška schváleného príspevku/EUR
				modré	ružové	
Znížená DPH	35					
Úľavu na dani z príjmu	21					
Vyrovňavacie príspevky §19b	51	110	423			4 772 288,31
Umiestňovacie príspevky §19a	1	1	1			3319,2
Investičná pomoc ²						
Servisné poukážky ³	1			79	135	2377
Výnimky zo zákona o VO	4					
Predaj/prenájom nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je ZO	0					

Zdroj: Vlastný zdroj - Metodické štatistické zisťovanie údajov o RSP a štatistika MPSVR SR

¹ Údaje o zníženej DPH, úľave na dani z príjmu za rok 2022, výnimkách zo zákona o VO a predaji/prenájme za nižšiu cenu ako je znalecký odhad nie sú verifikované, vychádzajú z informácií poskytnutých od RSP.

² RSP, ktoré majú podpísanú dohodu o poskytnutí NFP v rámci projektu NP IPSP v roku 2022.

³ Celková výška schváleného príspevku vyjadruje celkový príspevok za predané poukážky vo výške á 3,00 EUR pri modrých poukážkach a á 5,00 EUR pri ružových poukážkach.

Skúsenosť s využívaním jednotlivých finančných a nefinančných nástrojov podpory v kraji

Všetky registrované sociálne podniky v Nitrianskom samosprávnom kraji poberajú vyrovnávací príspevok na znevýhodnených zamestnancov. Umiestňovací príspevok však v roku 2024 využil iba jeden RSP. Tento nízky záujem môže súvisieť s tým, že väčšina podnikov má stabilizačný charakter a nezameriava sa na prípravu a tranzíciu znevýhodnených osôb na otvorený trh práce. V roku 2024 výrazne narástlo využívanie zníženej sadzby DPH, čo pravdepodobne súvisí s metodickým usmernením vydaným v júli 2024. Toto usmernenie objasnilo pravidlá uplatňovania 10 % sadzby DPH a výrazne zjednodušilo posudzovanie oprávnených činností, pri ktorých môžu RSP túto sadzbu uplatniť.

Zvýšil sa aj počet subjektov využívajúcich úľavu na dani z príjmu, čo môže byť taktiež dôsledkom vydania metodického usmernenia v tejto oblasti.

Servisné poukážky využil iba jeden RSP – obecný podnik Rybník z okresu Levice, ktorý s týmto nástrojom má pozitívnu skúsenosť. Naopak, zo strany ostatných subjektov, najmä obecných sociálnych podnikov, evidujeme nezáujem o tento nástroj. Na základe spätnej väzby by mala byť dôvodom administratívna náročnosť a zdĺhavosť celého procesu.

Výnimky z verejného obstarávania sa v sledovanom období týkali štyroch subjektov, čo je z nášho uhla pohľadu pomerne nízky počet RSP nakoľko pre uplatnenie tejto výnimky by mala priaznivé podmienky väčšina RSP v NSK

Tab. č 11 Spolupráca RC SE s inými organizáciami pri poskytovaní informácií a poradenstva a sieťovanie, spolupráca s vysokými a strednými školami, spolupráca v rámci memoránd aj mimo nich v roku 2024

Názov organizácie	Popis spolupráce
Úrady práce v Nitrianskom kraji	Vzájomné zdieľanie skúseností a diskusia o správnosti pracovných postupov. Účasť na stretnutí- "Raňajky so zamestnávateľmi"
Nitriansky samosprávny kraj	Otázky týkajúce sa najmä prevádzkovania registrovaného sociálneho podniku a otázky zamerané na možnosti ďalšieho rozvoja
RC MIRRI – Regionálne centrum	Spoluorganizovanie seminára zameraného na rozvoj sociálneho podnikania, zdieľanie informácií o sociálnom podnikaní a poskytovanie konzultácií, účasť na podujatiach organizovaných MIRRI
Slovenská poľnohospodárska univerzita	Spoluorganizovanie konferencie AGASI
Stále pracovisko ÚVO	Sieťovanie a zdieľanie skúseností, účasť na seminároch zameraných špecificky na problematiku verejného obstarávania v kontexte sociálnych podnikov
Kooperačná Rada Strategicko-plánovacieho regiónu NITRA	RCSE NR je jedným z členov Kooperačnej Rady SPR NR. Zúčastňovanie sa na stretnutiach rady.
Mesto Nitra	konzultácia s viceprimátorom o možnosti založenia RSP.
Fakulta managementu Univerzity Komenského	Účasť a prezentácia na predmete sociálne podnikanie. Prednáška s názvom: "Sociálne podnikanie na Slovensku, v kontexte zákona 112/2018

LIVING LAB	Účasť na otvorení LIVING LAB - vzdelávacieho centra zameraného na obehové hospodárstvo
Plán obnovy	Sieťovanie a zdieľanie skúseností

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE II

3. PRÍKLADY DOBREJ PRAXE VO VYBRANÝCH SOCIÁLNYCH PODNIKOKH V NITRIANSKOM KRAJI

Breco s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným Typ registrovaného SP: integračný Oblasť podnikania: textilné riešenia pre reklamu, byt a priemysel Región: Nitra Začiatok činnosti: 1.1.2020 Dátum registrácie SP: 29.3.2021
--

Integračný registrovaný sociálny podnik Breco s. r. o. sa z hľadiska hospodárskej činnosti venuje prevažne personalizovanému gravírovaniu, rezaniu laserom, zváraniu ultrazvukom a výrobe dizajnových rohoží, textílií pre záhradkárov či výrezom pre cukrársku výrobu.

Hlavnými pracovnými zásadami tohto podniku sú:

Empatia – vznik a následne registrácia sociálneho podniku sa vyvinulo ako prirodzený rozvoj aktivít občianskeho združenia Pokoj a dobro – pomoc núdznym, v spolupráci s ktorým sa zameriava na nielen poskytnutie pracovných príležitostí, ale aj poskytnutie opory a zároveň prostredia, kde sa môžu učiť od nuly, a kde ich niekto chápe a verí im. Zamestnávajú predovšetkým ženy z Iraku a Ukrajiny, ale aj zdravotne znevýhodnených, či ľudí s inými jazykovými a sociálnymi bariérami, ktorí tak v podniku okrem práce získajú aj útočisko.

Ekológia – pri výrobe sa snažia uprednostňovať prírodné a recyklovateľné materiály či technológie, s čím súvisí aj investovanie do rôznych inovácií, vďaka ktorým môže byť výrobný proces nastavený s ohľadom minimalizovania vplyvu na životné prostredie. Samozrejmosťou je dôsledná recyklácia zostatkových materiálov.

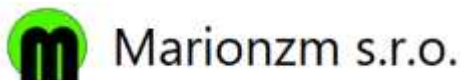
Estetika – pri výrobe dbajú na kvalitu výsledného produktu a to v závislosti od špecifických požiadaviek jednotlivých odberateľov, s ktorými konzultujú všetky možnosti a návrhy. Či už ide o produkt na mieru alebo výrobok bežného typu, v Breco dbajú na kvalitu použitého materiálu a precíznosť výrobných činností.

MARION ZM s. r. o.,

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ registrovaného SP: Integrovaný
Oblasť podnikania: Pranie a chemické čistenie textilných a kožuštinových výrobkov
Región: okres Zlaté Moravce
Začiatok činnosti: 31. 7. 2019
Dátum registrácie SP: 1.1. 2020

MARION ZM s. r. o., je registrovaným sociálnym podnikom od 01.01.2020 má sídlo na Bernolákovej ulici v Zlatých Moravciach. Zamestnáva sedem osôb z toho šesť je zdravotne znevýhodnených. Venuje sa prevádzkovaniu práčovne a čistiarne. RSP bol úspešný uchádzač o investičnú pomoc, ktorú využili na rozšírenie služieb práčovne, mangľovne a mokré čistenie odevov. Registrovaný sociálny podnik poskytuje služby zamerané na pranie bielizne pre fyzické osoby/domácnosti, hotely, internáty, školy, reštaurácie, pranie pre lekárov a pranie pracovných odevov. Tiež žehlenie a mangľovanie aj doma vypratej bielizne. V registrovanom sociálnom podniku je možnosť uplatniť náhradné plnenie povinnosti zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím. V rámci mesta Zlaté Moravce poskytujú rozvoz vypranej bielizne. Motto konateľky spoločnosti: „Bez zodpovednosti, trpezlivosti a lásky ani nezačínajte podnikat“.

SOLIDE SLOVAKIA, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ registrovaného SP: Integrovaný
Oblasť podnikania: Výroba kakaa, čokolády a cukroví
Región: okres Levice
Začiatok činnosti: 8. 10. 2008
Dátum registrácie: 1. 7. 2019

SOLIDE SLOVAKIA, s.r.o. je registrovaným sociálnym podnikom od 01.07.2019 (prvé RSP v Nitrianskom kraji) vznikol transformáciou z chránenej dielne. Má sídlo na Fučíkovej ulici 10, v Hronovciach. Zamestnáva desať osôb z toho sedem je zdravotne znevýhodnených. Venuje sa výrobe tradičných cukroví košický med, plnené trubičky, plnené kornúty, tyčienky, darčekové koše a balíčky. Takmer celý výrobný proces prebieha ručne. RSP je držiteľom ocenenia Značka kvality SK. Ich výrobky nájdete aj vo veľkých obchodných reťazcoch na Slovensku. Vďaka tejto možnosti sú dostupný v mnohých regiónoch, a sú cenovo udržateľný. V registrovanom sociálnom podniku je možnosť uplatniť náhradné plnenie povinnosti zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím.

ZOZNAM ZDROJOV:

- Zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch [112/2018 Z.z. - Zákon o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#)
- Štatistický úrad SR - www.statistics.sk
- Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava - <https://www.upsvr.gov.sk/>
- Nitriansky samosprávny kraj - [IÚS Nitrianskeho samosprávneho kraja - Nitriansky samosprávny kraj](#)
- MPSVR SR [Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky](#)
- Register sociálnych podnikov - MPSVR SR [Register SE - Registrované sociálne podniky · Sociálna ekonomika](#)
- PHSR-SPR- NITRA [PHSR-Nitra.indd](#)
- Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 [IUS NSK 2021-2021, verzia 1.3.pdf](#)
- Breco – <https://breco.sk>